

GRONINGER

DINGS DAG

COURANT.

den 4 Junij.

P U B L I C A T I E.

BURGEMEESTEREN der STAD GRONINGEN, in aanmerking genomen hebbende, dat er waarschijnlijk nog Ingezetenen zullen zijn, welke, vallende in de termen der Inschrijving tot den Schutterlijken dienst, en bedoeld bij Stads Publicatie van den 4 April II., niettegenstaande zij daar toe reeds tweemaal zijn opgeroepen, echter afwezig zijn gebleven, om zich als zoodanig te doen inschrijven; hebben goedgevonden die Ingezetenen bij deze, ten derden male, op te roepen, om zich, op aanstaande Zaterdag den 8 Junij 1822, des voormiddags van tien tot een uur, ter Stads Secretarij te doen inschrijven, en daar bij schriftelijk op te geven, de letters en nummers hunner woningen, en wel die, waar onder geteekend staat letter V.

Wordende degene, die als nu op deze derde oproeping, zonder voldoende reden van verschoning bij te brengen, afwezend blijven, herinnerd, dat zij boven de boeten, waarin zij reeds vervallen zijn, zullen worden aangeslagen in eene verhoogde contributie.

En op dat zulks tot eens ieders kennis kome, zal deze op de gewone plaatsen aangeslagen en in de Groninger Courant worden geplaatst.

Gedaan op het Raadhuis, in Groningen, den 3 Junij 1822.

De Burgemeesteren: J. F. VAN I D D E K I N G E.
Ter ordonnantie van Dezelve: R. LOHMAN, Secret.

BURGEMEESTEREN der STAD GRONINGEN brengen ter kennis van de Ingezetenen, dat de Raad dezer Stad op den 1 dezer, naar aanleiding van het 12de artikel van het Reglement, omtrent de samenstelling der Staten dezer Provincie, zijnde overgegaan tot de verkiezing van Leden in het Collegie der Staten voor de vacatures, welke op den 1 Julij aanstaande vervuld moeten worden, alsmede voor die, welke ontstaan is door het ontslag, hetwelk aan den Heer Mr. G. G. WOLDRINGH, op deszelfs verzoek, is verleend, uit hoofde zijner benoeming tot Lid van de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Groningen,

TOT LEDEN VAN STAAT HEBBEN BENOEMD:

De Heer Mr. HENDRIK GUICHART.

Jonkheer MAURITS ADRIAAN DE SAVORNIN LOHMAN.

De Heer JOOST TRIP.

— — — Mr. RENEKE LOHMAN, en

— — — Mr. TEUNIS HAAKMA TRESLING, in plaats van den Heer G. G. WOLDRINGH, opgenoemd.

EN TOT PLAATSVERVERANGERS:

De Heer Mr. WILLEM JAN QUINTUS.

— — — JAN IJZEBRAND HOEKSEMA.

— — — Mr. HENDERIKUS OCTAVIUS FEITH.

— — — Mr. CORNELIS HENDRIK EMMEN.

— — — HENDRIK WILLEM VAN GIFFEN.

En op dat zulks ter kennis kome van eenen ieder, zal deze in de Groninger Courant worden geplaatst, en voorts aangeslagen, waar zulks te doen gebruikelijk is. — Gedaan op het Raadhuis, in Groningen, den 3 Junij 1822.

De Burgemeesteren: J. F. VAN I D D E K I N G E.

Ter ordonnantie van Dezelve: R. LOHMAN, Secret.

De Ingezetenen, in de letters V, W en X woonachtig, welke, op den 1 Mei van het gepasseerde jaar 1821, voor 24 uren, manschappen (ingedeeld bij het Reserve-Bataillon der 8ste afdeeling Infanterie), met Voeding, gehuysvest hebben, worden verwittigd, dat zij op Donderdag en Vrijdag aanstaande, den 6 en 7 dezer, des morgens van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren, zich aan het Bureau van Inkwartiering kunnen voervoegen, om daar voor de bepaalde schadevergoeding (nu ingekomen) te ontvangen, tegen intrekking van de toen afgegeven biljetten.

Groningen

D E P O N T H I E R,

Directeur.

den 3 Junij 1822.

S P A N J E.

MADRID den 19 Mei.

Hare Koninklijke Hoogheid de Infante Louise Charlotte is den 13den gelukkig van eenen Infant bevallen, welke den naam van Francisco-Maria-Fernando heeft bekomen.

Twee monniken van Catalonie hadden zich aan het hoofd van oproerige benden gesteld, die het land doorliepen en de dorpen op contributie stelden. Men heeft acht bataillons troepen afgezonden om hen te verdrijven. Het gehele garnizoen van Barcelona is insgelijks uitgetrokken om de vijanden der publieke rust te bevechten. Volgens berichten van Barcelona, had de veldmaarschalk don Michel de Haro, militair kommandant der provincie, de bende oproerlingen, onder het bevel van den monnik Troppense, in twee ontmoetingen, geheel verslagen. Hij meldt, dat de troepen, die hij onder zijne bevelen heeft, voldoende zijn om de rust in die provincie volkomen te herstellen.

De kommandant don Ramon Gali heeft insgelijks eene bende oproerlingen, in de omstreken van Capellades, verslagen.

D U I T S C H L A N D.

WEENEN den 20 Mei.

De Oostenrijksche Beobachter, van heden, behelst de volgende berichten, wegens Wallachijen en Moldavien:

„Den eersten dezer is er van Konstantinopel, te Bucharest, een Tartaar aangekomen, welke belangrijke orders aan den Kiaja-pacha heeft medegebragt. Deze begaf zich, in den avond van denzelfden dag, in haast, naar Silistria, vergezeld van den inspecteur der provianderij. Voor zijn vertrek deed hij de opperhoofden der Aziatische troepen bijeen komen, en beval hun, zich tot den afmarsch gereed te maken, om naar hun vaderland terug te keeren.

Den 3den kwam de inspecteur der provianderij, van Silistria, te Bucharest, terug en vertrok den volgenden dag in groote haast naar Jassij.

De Kiaja-pacha kwam, den 6den, terug en hernieuwde de orders die hij aan de troepen vóór zijn vertrek gegeven had, om zich marschvaardig te houden. Den volgenden dag zond men ambtenaren, langs de wegen van Bucharest en Fokseher, naar Silistria, belast om voor de bezorging en het nachtverblijf der troepen, bij hare retraits, te zorgen.

De afreize begon den 8 Mei. Eene kolonne van 574 Tartaren opende dezelve; den 9den werd zij gevolgd door een korps van 500 Aziaten, en elken dag daar na zullen een gelijk getal troepen vertrekken, tot dat alle de niet bezoldigde troepen afgecrokken zijn. Het klein getal bezoldigde troepen, welke als dan nog over blijven, zullen daar na insgelijks aftrekken, dewijl de Porte besloten heeft alle de troepen uit de beide prinsdommen terug te roepen.

Den 3 Mei is te Jassij een firman aangekomen, welke men in den beginne geheim heeft gehouden, doch welke den volgenden dag reeds het vertrek der troepen te weeg bragt. Men verwachtte zulks, dewijl eenige dagen vroeger de artillerie van Brailow, die te Jassij aangekomen was, naar Silistria was gebragt.

De aankomst van den inspecteur der provianderij, die Bucharest den 5den verliet heeft, zal waarschijnlijk ten oogmerk gehad hebben, om in Moldavien de zelfde maatregelen ter ontruiming der troepen in werking te brengen, welke in Wallachijen genomen waren.

Volgens hetgeen de Beobachter nog, onder dagteekening van den 25 April, uit Konstantinopel meldt, hadden de Grieken te Konstantinopel, gedurende het paascheest, eene bijzondere bescherming ondervonden en was den 21sten de patriarch bij de Porte geroepen, om haar genoeg over zijn gedrag te vernemen, en namens den Grooten Heer op nieuw eene aanmerkelijke som tot herstel zijner hoofdkerk te ontvangen.

Van den 22sten. Voor een paar dagen heeft men hier reeds bericht ontvangen, dat, ingevolge eene aanschrijving uit Konstantinopel, de Turken Wallachijen ontruimden. — Thans hebben wij regstreeksche tijdingen uit Jassij, van den 10 dezer, welke melden, dat aldaar openlijk is bekend gemaakt een bevel der Porte, tot ontruiming ook van Moldavien.

Den 9den namen, overeenkomstig dit bevel, 2900 man Anatoliërs hunnen tocht aan. Te Jassij waren nog 1500 man onder Kursuck Ahmed, aga, die de

achterhoede der armee zullen uitmaken, als mede de aga der Janitsaren tergebleven.

De tijding van den gunstigen ontvang der Bojaren te Konstantinopel, had, bij de zoo zeer gewenschte ontruiming der provincie, het Moldavische volk met vreugde vervuld.

Volgens dezelfde tijdingen uit Jassij, had, van de zijde der Keizerlijk Russische gezagvoerders, ieder vreemdeling, die geenens borgtocht voor zich stellen kan, bevel ontvangen, zich uit Bessarabien te verwijderen en in het binnenland des Rijks terug te trekken.

De hoop op het behoud van den vrede is thans sterk toegenomen.

HAMBURG den 28 Mei.

Men meldt uit Petersburg, van den 10 dezer, dat de grootvorst Nicolaas, in den nacht van den 3den op den 4den, van daar is vertrokken, ten einde zich naar de armee, welke in het groothertogdom van Lithauwen staat, te begeven. — De grootvorst Michael is den 25 April Pskow gepasseerd en heeft de reize naar Wilna, op den weg naar Wilna, vervolgd.

Men meldt uit Koppenhage, dat Z. M. de Koning van Denemarken, officieel onderdrijft van de aanstaande reize van den kroonprins van Zweden naar zijne staten, „Hoogstdezelven, naar aanleiding der tusschen beide de Hoven bestaande vriendschappelijke betrekkingen, een verblijf heeft doen aanbieden. Dit aanbod is van de zijde van Z. K. H. erkentelijk aangenomen. De Koning van Denemarken heeft alzoo twee kamerheeren en een adjudant van den generalen staf benoemd, ten einde den kroonprins, welke den 25 dezer in Koppenhage werd te ontmoet gezien, op te wachten en te verzellen.

G R O O T B R I T T A N N I E N.

LONDON den 28 Mei.

Het compagnieschip de Farquharson is van China aangekomen, van waar hetzelfde den 1 Februarij gezeild was, en brengt de tijding mede, dat de handel met de Chinezen den 23 December verboden was, ingevolge een verschil, dat te Lintin ontstaan was tusschen een gedeelte der equipage van het fregat de Topaze en eenige Chinezen, van welke laatsten twee gedood waren.

Het fregat de Topaze, gecommandeerd door kapitein Richardson, dat voor Lintin ten anker lag, zond eenige matrozen aan wal om water te halen, welke verschil kregen met de inwoners, die ten getale van omtrent 300 op de been kwamen, waardoor de zeelieden in groot gevaar geraakten, hetgeen den eersten luitenant (de kapitein was niet aan boord) deed besluiten, om van het schip te doen vuren, ten einde hunnen aftocht te beschermen, waardoor twee Chinezen gedood en vier gekwetst werden, terwijl veertien der matrozen gewond waren. De kapitein weigerde om de mannen van zijne equipage, welke de Chinezen gedood hadden en opgeëischt werden, aan het gouvernement uit te leveren, hetwelk toen allen handel met de Engelschen verbood en alle hunne residerende agenten gelastte van dadelijk het land te verlaten.

Alle de heeren der factorij haasten zich toen om aan boord der verschillende schepen te komen en werden naderhand met hunne familie en goederen, benevens de compagnies-eigendommen, door de Waterloo overgenomen.

De schepen bleven te Chaumpe, toen de Farquharson vertrok. Dit schip, de Windsor, de Kent en de Repulse hadden hunne lading en scheep, doch de overige vaartuigen der compagnie dacht men, dat met ballast zouden moeten vertrekken.

De Portugesche gouverneur te Macao had van den Keizer van China order ontvangen, om geene Britsche schepen in de haven te laten blijven, en, ingevolge der bevelen van het gouvernement, schenen verscheiden jonken, welke bij de baar lagen, zich te willen verzetten tegen het zeilen van de Farquharson; maar, na dat het fregat de Topaze twee of drie schoten over dezelve gedaan had, hielden zij af. De Farquharson had ook zijne stukken geladen, doch niet geschoten. De Engelsche vlag van de factorij was met toestemming der Britsche residenten gestreken. De heer Livingston, de chirurgijn, was de eenige Engelschman, die te Macao gebleven was en men had weinig hoop op eene minnelijke schikking.

Alle de berichten, die men hier uit Konstantinopel heeft, luiden vredelievend. Volgens dezelve zou de zaak der ontruiming van Moldavien en Wallachijen aldus gevonden zijn: eene deputatie uit die provincien, te Konstantinopel aangekomen zijnde, om de vorming te verzoeken van een provisioneel bestuur, geheel uit inboorlingen bestaande, ten einde dezelve tot aan de sluiting van eene definitive schikking met Rusland te besturen, zou de Divan daar in bewilligd en 18 Bojaren daar toe benoemd hebben, en om voor derzelver goed gedrag in te staan, zouden 3 der gedeputeerden te Konstantinopel blijven als gijzelaars, of wel als vertegenwoordigers van het provisioneel bestuur. Ten gevolge dezer schikking zou de Porte bevel gegeven hebben tot de onmiddellijke en geheele ontruiming van de beide prinsdommen. Er is voorts, volgens onze berichten, geen twijfel aan, of alle verdere moeilijkheden, tusschen Rusland en de Porte, zullen nu ook wel, door de zorg der bemiddelende ministers, onverwijld uit den weg geruimd worden.

F R A N K R I J K.

PARIS den 25 Mei.

De hertog Decazes, welke reeds deszelfs afscheids-audientie bij den Koning gehad heeft, om zich naar Denemarken te begeven, wordt door eene ernstige ongesteldheid zijner echtgenootes alhier terug gehouden.

In het dagblad La Gazette de France, van heden, wordt het volgende artikel gevonden: „Een buitengewoon courier van Weenen, heden avond te 8 uren alhier aangekomen, heeft aan den hier residerenden ambassadeur van eene der groote Mogendheden, de gewichtige tijding gebragt, dat de geschillen tusschen Rusland en de Porte definitief verëffend waren.”

Men wil thans, dat het opperbevel over ons cordon, langs de Spaansche grenzen, aan den maarschalk Soult zal opgedragen worden.

N E D E R L A N D E N.

BRUSSEL den 29 Mei.

Z. exc. de baron van Fagel, staatsraad, is heden morgen naar Parijs vertrokken, van waar hij zich naar London zal begeven.

'S GRAVENHAGE den 31 Mei.

Gisteren ochtend is Zijne Majesteit de Koning van hier naar het Loo vertrokken.

Het laatste publick gemaakte bulletin, omtrent de gezondheid van Hare Keizerlijke en Koninklijke Hoogheid, mevrouw de Prinses van Oranje, is van den 29 dezer gedagteekend en behelst, dat Hoogstdezelve, benevens de jonge Prins, welvarende zijn. Er zullen geene bulletins meer publick gemaakt worden.

— De zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal werd Dingsdag den 28 dezer, te half 1 uur, geopend. Zijne excell. de minister van financiën was in dezelve tegenwoordig. Na de resumie der notulen van de vorige zitting werden gelezen:

1°. Eene boodschap van Z. M. den Koning, houdende de mededeeling der heugelijke gebeurtenis van de verlossing van H. K. H. de Prinses van Oranje van een Prins. — De vergadering, deze kennisgeving met deelneming ontvangende, besloot tot het benoemen eener commissie, ten einde een antwoord op evengemelde Koninklijke boodschap te ontwerpen en aan de Kamer voor te dragen. — Tot welke commissie, door den Voorzitter, werden benoemd de heeren Rosier, van der Kemp, graaf de Helmicoort, van Huijssen van Kattendijke en van Hulthem.

2°. Eene boodschap van Z. M. den Koning, strekkende ten geleide van een ontwerp van wet, welk een en ander in het Bijvoegsel dezer Courant zijn te vinden.

De beraadslagingen over den VI titel van het burgerlijk wetboek, houdende van de wettelijke gemeenschap van goederen, aan de orde van den dag zijnde, werden de discussien daar over geopend. De heeren Nicolaï, van Aphen, Angillis, de Rouck, Liefmans, Reijphins, Dotreng en van Scheltinga voerden over dezelve achtereenvolgens het woord. De voornaamste door die sprekers gemaakte bedenkingen liepen over het slijstema van onbepaalde gemeenschap van goederen;

twee der sprekers echter, de heere van Alphen en van Scheltinga concludeerden tegen de wet, terwijl de andere sprekers, ofschoon bedenkingen op dezelve in het midden brengende, tot de aanneming besloten. Zijne excellentie de minister van justitie kortelijk de wet verdedigd hebbende, werden de discussiën gesloten, de wet, bij hoofdelijke stemming in omvraag gebracht en, met 59 tegen 9 stemmen, aangenomen; zullende dezelve naar de Eerste Kamer worden gezonden.

De centrale afdeeling gereed zijnde haar rapport op het ontwerp van wet, op het vervreemden der domeinen, uit te brengen, besloot de vergadering, dit rapport, ongelezen, te doen drukken, aan de leden rond te deelen en de discussiën daar over te bepalen op Woensdag den 5 Junij aanstaande.

De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke heden te half twaalf uur aanvang nam, heeft weinig belangrijks opgeleverd; echige ingekomen petitiën, waar onder eene van de kamer van koophandel en fabrieken van IJperen, reglementerende tegen de wet van den 12 Julij 1821, werden in handen der commissie tot de petitiën gesteld.

De vergadering werd geconverteerd in committé-generaal en de publieke zitting geadjourneerd tot aanstaande Woensdag, des morgens te 10 uren.

ZIERIKZEE den 24 Mei.

Bij het wegruimen van den dijk, bij Borrendamme, omtrent 200 roeden van het tegenwoordig hoofd, aan het einde van de haven dezer stad, heeft men onderscheiden fundamente van het voormalige dorp Borrendamme ontdekt; waar schijnlijk ook van de kerk en toren. Het merkwaardigste echter is, dat kort bij die fundamente is gevonden een partij stroo, het welk de gedaante nog had, doch zwart en op het aanraken vergaan was; en onder hetzelfde eene partij tarwe, welke nog volkomen hard, doch mede zwart geworden was, en dus in een tijdvak van meer dan twee eeuwen onder den grond is bewaard gebleven.

STAPHORST (provincie Overijssel) den 24 Mei.

Het navolgend droevig ongeluk heeft alhier plaats gehad: in den nacht van den 9 op den 10 dezer, ontdekte de huisvrouw van zekeren landman Klaas Kiers Brauwman, dieven in haar huis en wel in een kamertje, alwaar zij bezig waren met goederen te rooven; op hare aankomst springt een manspersoon uit het venster; en daar de vrouw hem nog een hoedje trachtte te ontnemen, schoot hij op haar en kwetste haar aan den hals, waar door de groote slagader getroffen werd; ten gevolge dier wonde is de vrouw heden overleden; de dader of daders zijn tot dus verre niet ontdekt geworden.

VLISSINGEN den 28 Mei.

Den 26 dezer is van onze reede naar zee gezeild Zr. Ms. instructie-brik Courier, kapitein ter zee Buiken.

Alhier is ter reede gekomen de Nederlandsche stoomboot Moerdijk, kapit. David Stook, van London naar Rotterdam gedestineerd; men zegt, dat deze stoomboot tot de overvaart aan den Moerdijk zal gebruikt worden.

AMSTERDAM den 29 Mei.

Men verneemt, dat de jonggeboren Prins, zoon van Hunne Keizerlijke en Koninklijke Hoogheden, den Prins en Prinses van Oranje, op den 18den der aanstaande maand Junij, alhier gedoopt zal worden.

LEIJDEN den 29 Mei.

De komeet is gisteren avond wederom waargenomen op het observatorium alhier. Te 10 uren 42 min. midd. tijd, was de regte opklimming 98 gr. 1 min., de Noorder declinatie 43 gr. 16 min. Het licht van de komeet was nu veel flaauwer, dan in de voorgaande waarneming en zal waarschijnlijk binnen kort onmerkbaar zijn voor het sterkste gewapend oog.

ARNHEM den 31 Mei.

Men verneemt dat Z. M. aanstaande Maandag, den 3 Junij, op het Loo, audientie zal verleenen op het gewone uur; dat de tweede audientie plaats zal hebben op Maandag den 10 Junij en vervolgens om de 14 dagen.

GRONINGEN den 3 Junij.

Den 30 Mei is in Texel binnengekomen: Zr. Ms. oorlogs-fregat de Dageraad, colonel Leye van Aduard, van Sourabaja.

127ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

2de KLASSE. — 1ste, 2de, 3de, 4de, 5de, 6de, 7de en 8ste Lijsten:			
No. 1927, prem. van f	1000.	No. 26995, prijs van f	2500.
— 19250, prijs —	1000.	— 36102, — —	1000.
— 1453, — —	25.000.	— 4864, — —	1000.
— 17499, — —	1000.	— 30716, — —	1000.
— 18175, — —	1000.	— 36941, — —	1000.
— 37700, — —	1000.	— 32783, — —	1000.
— 13357, — —	1000.	— 998, — —	1000.

SCHOUWBURG bij de POELE-POORT.

De HOOGDUITSCH TOONEELLISTEN, onder Directie van den Heer JULIUS KARSTEN, zullen het genoegen hebben te vertoonen, op HEDEN, Dingsdag den 4 Junij 1822, TOT SLUITING VAN HET TOONEEL (op algemeen verzoek): DE VALSCHE CATALANIE, komiek Zangspel, in 3 bedrijven; met veel verandering van MUZYK en GEZANG.

Heden avond verlost van een welgeschapen ZOON A. AUWEN, Echtgenoot van

Groningen

P. B A L K E M A.

den 1 Junij 1822.

Heden avond verlost van een ZOON G. N. JACOBS, geliefde Huisvrouw van

Groningen

J. J. B U I R E M A.

den 2 Junij 1822.

Getrouwd:

D A V I D I S A A C Z O N,

Amsterdam

Weduwnaar van ESTER JACOBS COHEN, van Groningen,

den 29 Mei 1822.

S U S A N N A B O A S.

Getrouwd:

Groningen

WILLEM ROOSINGH, van Groningen.

den 30 Mei 1822.

LUBBINA R. HUISINGA, van Bonda.

Op ZATURDAG den 8 Junij 1822, des morgens te 10 uren, gedenkt het ZIJLVEST DER DRIE DELFZIJLEN, door derzelver GECOMMITTEERDEN, op nader approbatie, ten huize van de Wedw. F. MEULMAN, te Delfzijl, publiek, in 5 Bestekken, aan de minstdoenden, Uitebesteden, als:

- I. Het MAKEN van eene NIEUWE STRAAT, ten Oosten bij APPINGEDAM, ter lengte van plus minus 74 Ellen; benevens het REPAREREN van de ZIJLVESTER SCHURE, te DELFZIJL, met de LEVERANTIE van de daar toe benodigde MATERIALEN.
- II. Het LEVEREN van het benodigde EIKEN HOUT, voor een PAAR NIEUWE VLOED-DEUREN, in de DORPSTER (DE GROOTE) ZIJL, te DELFZIJL.
- III. Het MAKEN van de voorschreven DEUREN, en de verdere REPARATIE aan de DORPSTER ZIJL, met de LEVERANTIE van de daar toe benodigde MATERIALEN.
- IV. Eenige REPARATIE aan de SLOCHTER en SCHARMEER ZIJL (DE KLEINE), te DELFZIJL, met de LEVERANTIE van de daar toe benodigde MATERIALEN.
- V. ADIDEM van de MUIDER KLAP en KLAPHUIS, bij WINDEWEER. Waar van de Bestekken en Conditien, van nu af aan, zullen liggen ter lezing, ten huize der Uitebesteding en ter Secretaris van het Zijlvest der Drie Delfzijlen, Uit last van voorn. Zijlvest:

J. Q. C L E V E R I N G A,

Secretaris.

Degenen, die verkiezen gebruik te maken van de HOLLANDSCHE SOCIETEIT van LEVENS-VERZEKERINGEN, sedert lang met roem te Amsterdam gevestigd, kunnen de hier toe benodigde Documenten en Inligting bij den ondergeteekende bekomen.

Ik acht het overtoellig, ter dezer plaats iets ter elevatie dezer SCHOONE INRICHTING te zeggen, overtuigd dat derzelver waarde ook hier algemeen bekend is.

Groningen

U. G. S C H I L T H U I S, Jz.,

den 20 Mei 1822.

aan de Zuidzijde der Vischmarkt.

De ondergeteekende, HETTO ROERSEMA, oud Medelid van Taalmannen en Gezwoornen Gemeente, te Groningen, de ADMINISTRATIE ZIJNER BOEDELZAKEN WEDER TOT ZICH GENOMEN HEBBENDE, verwittigd bij dezen een iegelijk, welke hem iets verschuldigd is, dat daarvan AAN NIEMAND, dan AAN HEM PERSOONLIJK, betaling kan gedaan worden; dienende deze tot

buiten werkingstelling der annonce van den 20 Maart 11., geplaatst in de Groninger en Provinciale Couranten, van den 22 en 29 Maart 1822.

Groningen

H E T T O R O E R S E M A,

den 3 Junij 1822.

bij A-Porten-boog, lett. B, no. 73.

Mr. G. J. KEISER, openbaar Notaris, ter residentie van Groningen, zal, op Vrijdag den 7 Junij 1822, des avonds te 7 uren, ten huize van de Wedw. WARREN, in de Ebbinge-straat, publiek te Huur presenteren: het TOPGRAS van ruim 20 Grazen kostelijk HOOLAND, behoorende onder Borgham, in drie percelen.

Op MORGEN en OVERMORGEN, zijnde WOENSDAG en DONDERDAG, den 5 en 6 dezer, des nademiddags, zal, door de ASSOCIATIE VAN NOTARISSEN, ten huize van den Kastelein D. VAN DEN BERG, te Helpman, publiek worden Verkocht: eene frissche partij MANUFACTUREN, bestaande in diverse LAKENS, KALMUK, BAAL, MANCHESTERS, PAARSCHE en GEKLEURDE KATOENEN, BLAAUWBONT, DOEKEN, BOMBAZIJN, HEMDEN en andere LINNENS, en meer ARTIKELS van dien aart, die als dan ter Tafel zullen worden gebragt.

Op MAANDAG den 10 Junij 1822, des voor- en nademiddags, zal, door de ASSOCIATIE van Heeren NOTARISSEN, te Groningen, voor de behuizing van wijlen den Heer SISSING, in de Broer-straat, publiek worden Verkocht: ONDERSCHIEDENE HUISMEUBELN, als: TAFELS, STOELN, PORSELEIN, LINNEN en TAFELGOED. Kunnende dezelve, des Zaturdags bevorens, voor- en nademiddags, van 10 tot 12 en van 2 tot 5 uren, worden bezien.

Met permissie van den Heer SCHOUT der GEMEENTE TEN BOER, gedenkt de Kastelein S. J. VISSCHER, te Oosterdijkshorn, op Zaturdag den 8 Junij 1822, te laten VERHARDRAVEN: een paar FRAAIJE, met CHINEESCH KOPER GEMONTEERDE HOOFDSTALLEN, welke aan het als dan snelstdravend Paard GEHEEL VRIJ zullen worden vereerd; waarop alle Paarden zullen worden toegelaten, welke aldaar geen prijs gewonnen hebben en die tot genoegen der Keurmeesters zijn.

Met consent van de Edelle Achtbare Heer GRIETMAN VAN KOLLUMERLAND EN HET NIEUW-KRUISLAND, gedenken de Kasteleins VAN KOLLUM te laten VERHARDRAVEN, en aan den WINNER VRIJ TE VEREEREN: een extra fraai, net en GEHEEL met ZILVER BESLAGEN CHAIS-GREIDE; een DITO HOOFDSTAL, zeer fraai en net met ZILVER GEMONTEERD; een TOOM en JAAGLIJN; op Donderdag den 13 Junij 1822, ten huize van den Kastelein A. L. SUIDEMA, in de Korenbeurs, te Kollum. Alle Paarden zullen worden toegelaten, mits van zessen klaar, koopmans waar, en verder tot genoegen der Keurmeesters, met uitzondering echter, die in vorige jaren de Prijzen van dien aard hier ter plaatse hebben behaald. Alle Liefhebbers worden verzocht, hunne Paarden precies te elf uren aan te geven; waarna dadelijk de Keuring en Loting zal geschieden. Het Rijden zal precies om 12 uur beginnen.

HARDRAVERIJ.

Met permissie van den Heer SCHOUT der GEMEENTE van ZUID-HORN, gedenkt de Kastelein T. K. WOLDINGA te laten VERHARDRAVEN: een EXTRA FRAAIJE en ZWAAR met ZILVER GEMONTEERDE ZWEEP, waarop alle Paarden zullen worden toegelaten, welke tot genoegen der Keurmeesters zijn. Deze Harddraverij zal plaats hebben op Zaturdag den 15 Junij 1822, des nademiddags te drie uren.

Op tijd en plaats, eerstdaags nader te bepalen, zal, voor den tijd van drie of zes jaren, publiek worden Verhuurd: eene aanzienlijke BOEREN-PLAATS, bestaande in HUIS, TUIN, APPELHOF en plus min 105 Deimpten kostelijk BOUW- en WEIDELAND, staande en gelegen in het best van Nieuw-Scheemda, thans in hure bewoond en gebruikt bij JAN HINDRIKS ROELFSEMA en Vrouw.

U. E. S T H E E M A N,

Notaris.

UIT DE HAND TE KOOP: een ligte KARIKEL. Te bevragen bij D. J. RUNEMAN, Wagenmaker in de Boele-straat.

JAN FOKKENS, wonende te Groningen, maakt zijne vrienden en begunstigers bekend, dat hij hem, van heden af, PAARDEN en RIJDTUIGEN zijn te HUUR; voorts, dat hij continueert in het LEVEREN van GRAS; verzoeken de gunst en recommendatie, belovende in alles eene zeer prompte en civiele bediening.

JAKOB B. DE BEER, BORSTEL-FABRIJK,

aan de Vischmarkt, bij het Koude-gat, te Groningen, verwittigd zijne begunstigers, dat zijn WINDEL thans compleet gesorteerd is in alle soorten van STOFFER- en BORSTELWERKEN, alsmede in FIJNE HOLLANDSCHE BORSTELS; ook is dezelve reeds verwachende: een partij allerhande soorten van HOUTWERKEN, bestaande in KOORNSCHOPPEN, JUKKEN, SCHRIJFTAFELS, VUURSTOVEN, &c., &c.; dezelve Verkoopt alles tot zeer civiele prijzen, verzoekt gunst en recommendatie.

NB. Bij bovengenoemde zijn ook, voor BORSTELMAKERS, te bekomen: alle soorten van HOLLANDSCHE HOUTWAREN en STOKKEN, tot Fabrieksprijzen.

GRONINGEN. — A. SIMON NATHANS DENTZ, TANDMEESTER VAN Z. K. H. DEN PRINS VAN ORANJE, &c., &c., verwittigd zijne Geabonneerden en verdere Begunstigers, dat hij over ALLE GEBREKEN der TANDEN te spreken of te ontbieden zal zijn, van Donderdag den 6 uiterlijk tot Woensdag den 12 Junij, bij L. VAN DER MOLEN, aan de Groote Markt.

Bij J. OOMKENS is gedrukt, en is alom te bekomen: I. DE LIEVE FREDERIKA, of het Eerste Boekje voor de Lieve Kleinen, volgens de NATUURLIJKE LEES-LEERWIJZE; door G. RIJKENS, Ouderwijzer, te Groningen, in 8vo, a f: — 3 —. II. ZEDEKUNDIGE LEESLESJES, voor Kinderen, die een weinig Lezen kunnen; door J. F. BEINS, te Hoogezand, in 8vo, a f: — 2 —.

W. ZUIDEMA heeft, den 22 Mei 1822, aan Burgemeesteren der Stad Groningen vertoond, om in het Nederduitsch vertaald uit te geven: REINHARDS ERHEBUNGEN ueber Welt, Gott und Zukunft. Herausgegeben von J. K. WEIKERT.

Bij J. RÖMELINGH, te Groningen, wordt uitgegeven en is alom te bekomen: GEZANGEN VOOR DE JEUGD, op gemakkelijke éénstemmige Zangwijzen, die mede in de Scholen gebruikt kunnen worden, door D. VAN DER REIJDEN, Nz. De prijs is vijf stuivers. — Dit werkje is met Muzijknoten gedrukt, en de Auteur, als Componist van de Liederen van HAZEU, met roem bekend, is verder geen aanbeveling noodig.

J. KUIJPERS, Hz., heeft aan Heeren Burgemeesteren zijner woonplaats, op den 29 Mei 1822, ter vertaling vertoond: Abhandlung über die zweckmässigsten Strafen und Belohnungen in Elementarschulen, von VICTOR JOSEPH DEWORA, 1821.

STAAT VAN DE MIDDENPRIJZEN DER GRANEN EN ANDERE OBJECTEN,

welke te Groningen, op de Markt van den 28 Mei 1822, zijn verkocht; alles naar

Amsterdamsche Maten en Nederlandsche Gemigten.			
O.R. Bak-Tarw. p. l. 206 gl. ooc.	Graauwe Erwt. 't l. 130 gl. ooc.	Aardappelen, per ton, a 24 zak.,	1 gl. 25 ct.
Witte Dito, — 206 — 00 —	Tarw. meel, 't Ned. p. — 00 —	Turf, per ton, —	52 —
N. Rode Dito, — 162 — 00 —	Boter, — — —	Steenkol, per hoed, 40 — 00 —	—
Witte Dito, — 162 — 00 —	Noordh. Kaas — — —	Hout, — — —	— 00 —
Rogge, — — — 83 — 00 —	Stolkfcheid, — — —	Hout, per 100 Ned. ponden, — — —	1 — 00 —
Garst, — — — 55 — 00 —	Leijdfcheid, — — —	Stroo, — — —	40 —
Boekweit, — — — 92 — 00 —	Rundvl., — — —	Moutwijn, 'tanker, 5 — 00 —	—
Haver, — — — 30 — 00 —	Kalfsvl., — — —	Genever, — — —	6 — 00 —
Witte Bronen, — — — 00 — 00 —	Schapenvl., — — —		
Groene Erwt., — 100 — 00 —	Varkensvl., — — —		

Oude roode Bak-Tarwe, weg. 2214 Ned. pond., per last 185 gl.; oude witte Dito, 2214 Ned. pond., 185 gl. — Haver, 1230 Ned. pond., 32 gl. — Paarde-Hoof, per 500 Ned. pond., 10 gl.

De Burgemeesteren der Stad Groningen: J. F. VAN IDDEKINGE. Ter ordonnantie van Dezelve: R. LOHMAN, Secret.

In de Zetting van het Roggen-Brood en Boekweiten-Meel is geene verandering.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, op de Beurs te Amsterdam, van den 1 Junij.			
Werkel. Schuld, a 4 p. 47 1/2 a 47 3/4	Oblijg. Weenerb. 4 p. 45 1/2 a 45 3/4	Aand. Rottch. fl. 100 f	—
Rest. uitg. Sch. — — — 1 a 1 1/2	Certific. Dito, — — — 33 1/2 a 34	Aand. Rottch. fl. 250 f	—
Kansbilletten, van f 39 a 39 1/2	Oblijg. Met. 1815, 2 1/2 — 36 1/2 a 37 1/2	Weener Bank-Act., — 83 1/2 a 84 1/2	—
Schuldbeent, van — — —	Dito, — — — 73 1/2 a 74 1/2	Spaans. Coupons, — — — 11 1/2 a 12 1/2	—
't Sijnd., 10 f. 5 p. 90 1/2 a 100 1/2	Spanje 1805, 5 1/2 — 60 1/2 a 61 1/2	Napels. Fonds, 5 p. 66 a 66 1/2	—
Dito, — — — 25 — 5 — 90 1/2 a 100	Dito 1807, 5 1/2 — — —	Dito (Nieuwe), 5 — 66 a 66 1/2	—
Oblijg. van Rusl. 5 — 91 1/2 a 92	N. Leening, 5 — — —	Fransche Fonds, — — —	—
Russl. Inscr. 6 — 47 1/2 a 47 3/4	Loten van Dito, f — — —	Op de Resc., 5 — 80 1/2 a 81 1/2	—
Oblijg. Weenerb. 5 — 56 a 57 1/2	Pruiss. Lot. 1820, — — —	Pr. Obl. te Lond., 5 — 95 1/2 a 96	—

B I J V O E G S E L,

BEHOORENDE TOT DE

GRONINGER COURANT,

van DINGSDAG den 4 Junij 1822. No. 45.

De belangrijke boodschap, van welke Z. M. de Koning het, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in hare zitting van den 28 Mei, aangeboden ontwerp van wet, heeft doen verzeld gaan, was van den volgende inhoud:

Edelmogende Heeren!

Bij Onze boodschap van den 21sten December 1821, gaven Wij aan U Ed. Mog. kennis, dat Onze ernstige overwegingen gevestigd waren op de vraag, of 's Lands Amortisatie-kas de vernietiging der uitgestelde schuld bij voortdurende zoude kunnen voortzetten op den laatstangenomen voet, en dat het Onze beveling was, daaromtrent, te zijner tijd, aan uwe vergadering de vereischte voorstellen te doen.

De aandachtige beschouwing van dit aangelegen onderwerp heeft Ons overtuigd van de noodzakelijkheid, om, bij den verhoogden stand van den prijs der uitgestelde schuld, en der daartoe behoorende kansbiljetten, maatregelen te nemen, om het vermogen der Amortisatie-kas, en bij het getoefte bezwaar voor de schatplichtigen te vermeerderen.

Bij deze maatregelen moesten de verkregen regten van de rentheffers van den Staat met naauwgezetheit in acht worden genomen, en Wij hebben Ons daarom bepaald tot het denkbeeld van een aanbod van vrijwillige verwisseling der uitgestelde schuld en kansbiljetten, tegen rentegevende schuld, met instandhouding der bestaande verordeningen, omtrent de amortisatie en overgang, voor die houders, welke niet mogten verkiezen aan de verwisseling deel te nemen.

Met dit hoofd-denkbeeld hebben Wij tevens getracht andere gewichtige oogmerken te verbinden, namelijk, om voortaan meer bepaaldelijk de amortisatie der nationale schuld te bevorderen, en de moeilijkheden uit den weg te ruimen, die, voor de bewoners van sommige provincien, de deelneming in de werkelijke schuld verhinderen, en ook bijzonderlijk, om, door eene doelmatige vereeniging van de tegenwoordige besturen van het Sijndicaat en van de Amortisatie-kas, weldra eene vermindering der op-centen van het Sijndicaat mogelijk te maken.

De voordeelen, die hier uit zullen voortvloeien, zullen niet alleen bestaan in het besparen aan de schatplichtigen van 15 op-centen van het personeel, en 2 op-centen van alle andere belastingen, aan het Sijndicaat onderworpen, het geen voor dezelve eene jaarlijksche vermindering van f 1,850,000 bedraagt, maar ook daarin, dat, behalve de regten van in-, uit- en doorvoer, tot welke de verhouding der op-centen verhoudend is, om dat dezelve ter bestrijding der buitengewone begroting van staatsbehoeften zijn bestemd, alle andere belastingen op deze wijze ten gelijk getal op-centen zullen dragen, en de onevenredigheid, welke er bestond, doordien sommige met Sijndicaat-opcenten, en andere met op-centen van voordeelen van provincien en gemeenten waren bezwaard, terwijl het personeel aan dezen dubbelden last was onderworpen, geheel zal ophouden.

Daarenboven zal het Amortisatie-Sijndicaat nimmer in de verlegenheid kunnen geraken, waar aan de Amortisatie-kas bij eenen verhoogden koers der effecten was blootgesteld, ~~vermits niet meer zal worden bepaald de nominale waarde~~ der schuld, welke zoude in te koop en in te trekken zijn, maar jaarlijks aan U Ed. Mog. zal worden voorgedragen de hoegrootheid der som, welke tot aankoop van schuld zal kunnen en behooren te worden besteed. Hierin zullen de schatplichtigen den waarborg vinden, dat de eens vastgestelde jaarlijksche bijdrage voor de Amortisatie-kas niet zal behoeven te worden vermeerderd, en de schuldeischers of rentheffers zullen weten, hoe veel rentegevende schuld er in den loop van één jaar uit den omloop zal geraken, zoo dra de jaarlijksche uitloting der uitgestelde schuld, door de algemeene deelneming aan de verwisseling, zal hebben opgehouden. Intusschen zal deze uitloting worden voortgezet; het voorgedragen crediet van 116 millioenen, a 4½ pct. rente, stelt het Amortisatie-Sijndicaat in het geval, om aan de wet van den 9den Februarij 1818 te voldoen uit dat gedeelte van hetzelfde, wat onverwisseld blijft.

Er zoude zelfs voor het Amortisatie-Sijndicaat eenig voordeel in gelegen zijn, wanneer de geheele schuldverwisseling niet wierd tot stand gebracht, en dit levert oogenooschijnlijk het beste bewijs op, dat deze maatregel ook de belangen der schuldhouders behartigt.

Behalve deze onmiddellijke voordeelen, welke, zoo Wij vertrouwen, reeds met 1823 aan de natie zullen kunnen verzekerd, zal zij daarenboven twee jaren vroeger, dan gedacht was, in het genot komen der vermindering, welke aan haar eerst met 1825 moest te beurt vallen, en, zoo als Wij, bij Onze boodschap van den 30sten April 1821, aan U Ed. Mog. te kennen gaven, eenen zeer voordeeligen invloed op de begrotings-op-centen hebben moet. De te betalen renten van de 2 series der schuldbekentenissen van het Sijndicaat, welke, voor 1822, nog eene som van f 1,950,000 bedragen, zullen met 1823 geheel ophouden. De f 450,000, welke, ingevolge de wet van den 21sten December 1820 (Staatsblad no. 30) [1], bestemd zijn ter rentebetaling en successive aflossing van 8 millioenen nieuwe werkelijke schuld, zullen niet meer worden vereischt, en het wegvallen dezer twee sommen van de aanstaande begroting, in verhouding tot de tegenwoordige, zal eene vermindering van f 2,200,000, en daar door eene vermindering van 4 a 5 op-centen aan de schatplichtigen verzekeren.

Intusschen zal de daartoe bestemde jaar, van eene zoo aanzienlijke vermindering van lasten voor de natie, steeds op zich zelven een groot voorrecht is, zij is het in de tegenwoordige omstandigheden dubbel, om dat daar door aan alle schatplichtigen verligting wordt bezorgd, en de landeigenaars en landbouwers, dank zij de wet van den 12den Julij 11. (Staatsblad no. 9 [2]), insgelijks daarin zullen deelen.

Intusschen zal deze gedeeltelijke te gemoetkoming voor Ons geen grond opleveren om daarbij stil te staan. Het overleg der maatregelen, welke tot opbeuring en hulp van den landbouw kunnen dienstig wezen, zonder andere takken van nationale welvaart op te offeren, blijft altoos het onderwerp onzer ernstige zorgen, en, voortgaande met de daarstelling van alle bezuinigingen, waar voor 's Rijks uitgaven vatbaar zijn, mogen Wij de streelende hoop koesteren, dat, ondersteund door de medewerking van U Ed. Mog., in het vaststellen der verschillende wetten, aan hen reeds voorgedragen en in het bijzonder van die, welke bij deze aan uwe vergadering wordt overgelegd, Wij zullen worden in staat gesteld, om het algemeen welzijn te bevorderen door eene vermindering van lasten, die reeds in 1823 aanzienlijker zijn zal dan de berekende f 4,000,000.

Het bijgaande ontwerp is noodwendig gegrond op het aanwezig van een stelsel van financiën, door hetwelk in de jaarlijksche behoeften van het Rijk regelmatig kan worden voorzien, en op het bestaan van middelen, om den aanwezigen achterstand en de te dekken buitengewone uitgaven te bestrijden.

Heizelve staat vooral in verband met het ontwerp, hetwelk aan U Ed. Mog. Onzentwege, op den 30sten Januarij 11, is aangeboden, want Wij zouden anderszins, wel verre van eene vermindering der op-centen van het Sijndicaat te kunnen voorstellen, integendeel op eene vermeerdering van de hulpbronnen der schatkist moeten bedacht zijn.

Wij beschouwen het nevensgaande ontwerp van wet als, gezamenlijk met het zoo evengenoemde, 's Rijks geldelijke aangelegenheden op eenen vasten en duurzamen

voet te zullen vestigen, en vermeenen gevolglijk, dat de aanneming diert werten door U Ed. Mog. Ons plaatsen zal in dien gelukkigen, en te regt, bij meer dan eene gelegenheid, in uwe vergadering als wenschelijk opgegeven stand, van Ons, zonder financiële zorgen, voortaan meer bepaaldelijk met andere onderwerpen, tot de welvaart van 's Lands ingezetenen betrekking hebbende, te kunnen bezig houden.

In allen gevalle is, door het voorslaan van dit ontwerp aan U Ed. Mog., de laatste steen gelegd aan Onze financiële instellingen, voor zoo veel zulks door Ons kan gedaan worden. Aan den Koning is, volgens de Grondwet, het opperbestuur der algemeene geldmiddelen opgedragen; door Hem of van Zijnentwege moeten aan de Staten-Generaal worden voorgedragen de financiële maatregelen, welke 's Rijks belang vereischen en die in het voordeel der rentheffers behooren genomen te worden; doch hier houdt de verplichting des Konings op; aan U Ed. Mog. is het voorbehouden de Koninklijke voorstellen te overwegen, en, dezelve overeenstemmend vindende met het nationaal belang, door de aanneming, het gemeen overleg van den Koning en de Staten-Generaal, door Onze Grondwet voorgeschreven, daar te stellen. Eerst dan, wanneer zulks geschied is, rust er wederom eene groote zorg op den Koning; doch tot op dat oogenblik blijft dezelve geheel voor de Staten-Generaal, welke aan de natie rekenschap verschuldigd zijn van het deelnemen in maatregelen, die met het algemeen belang in geene overeenstemming mogten wezen; maar ook even zeer de verantwoording op zich laden van de schromelijke gevolgen, welke het niet aannemen van heilzame en voordeelige bepalingen voor de natie kunnen hebben.

In de gesteldheid van 's Rijks financiën, bij de van alle oorden des Rijks algemeen opgegane klachten over het financieel stelsel, zelfs van die genen, welke later alle pogingen tot verandering gelaakt hebben, en den lof van hetzelfde doen hooren, om wederom klachten van eenen anderen aard te verheffen, en, bij het jaarlijksch te kort, dat niet enkel door bezuinigingen kon worden gedekt, was het noodzakelijk geworden, de financiële instellingen in nadere overweging te nemen, en, bij het beramen van een stelsel, hetwelk de gewone behoeften verzekert, en in staat stelt, om, met gemeen overleg der Staten-Generaal, ook bij ontstaande nieuwe uitgaven, dezelve met het minste bezwaar voor de natie, en in eventedigheid der middelen van de schatplichtigen, te bestrijden, was het plicht, insgelijks te zorgen, dat de achterstand en de buitengewone lasten op het Rijk rustende, wierden bestreden op eene wijze, onafhankelijk van den loopenden dienst, en die denzelven noch bezwaren noch belemmeren kon.

Het was daarenboven plicht, niet alleen te waken, dat, bij het voldoen aan de verplichtingen jegens de schuldeischers van den Staat, de natie aan geen' nieuwen last in het belang derzelve wierd onderworpen, maar ook naar middelen om te zien, om de meerdere lasten, welke aan de natie moesten worden opgelegd, ten einde het jaarlijksch te kort te doen verdwijnen en den loopenden dienst te verzekeren, zoo veel, en zoo spoedig mogelijk, van hare schouders weder af te nemen.

Wij hebben al het moeilijke van deze taak ingezien en overwogen, doch geen moeilijkheden mogten Ons wederhouden, daar het het welzijn des volks betrof, van een volk, hetwelk alle aanspraak heeft, en tot aan Onzen laatsten ademoet behouden zal, op Onze liefde en op Onze wenschen voor zijn geluk, onafhankelijkheid en zelfstandigheid. Onze boodschap van den 30 April 1821 is daarvan een gevolg geweest. Wij voorzagen den kamp, dien de verschillende denkwijsen zouden doen ontstaan, doch hebben Ons daaraan blootgesteld, in het vast vertrouwen, dat de overweging van het ontwerp van wet, aan U Ed. Mog. toen voorgedragen, gelegenheid zoude geven, om nader de wijzigingen te overleggen, welke voordeelg voor de natie mogten geacht worden, en dat, alhoewel voorgelagen tot nieuw bezwaar altijd aan tegenkanting zijn blootgesteld, evenwel de erkende noodzakelijkheid daarvan, alsmede de gronden van billijkheid en evenredigheid, waarop het financieel stelsel gebouwd is, den bijval der meerderheid uwer vergadering zouden blijven waarborgen.

De hoop, van, later, in dezen, door de natie met billijkheid beoordeeld te worden, heeft Ons doen heen stappen over de verkeerde indrukken, welke men van vele kanten getracht heeft bij dezelve te veroorzaken; doch, zoo Wij Ons niet hebben laten afhouden, om het onaangenaamste gedeelte van de op Ons rustende verplichting te vervullen, veel aangenamer is het Ons geweest, aan U Ed. Mog., op den 30 Januarij 11, een ontwerp van wet te kunnen doen overbrengen, welks aanneming in den achterstand en in de buitengewone lasten op 's Rijks schatkist rustende, voorzien en tevens de middelen zal aanbieden, om de belangen der nationale nijverheid, door het aanleggen van nieuwe land- en watercommunicatie, te behartigen, zonder bezwaar voor de natie, ja zelfs met aanmerkelijk voordeel voor dezelve.

Thans evenwel ondervinden Wij een bijzonder groot genoegen, nu Wij aan de deliberatien van U Ed. Mog. kunnen onderwerpen een ontwerp van wet, waaruit niet alleen geen bezwaar, maar zelfs onmiddellijk eene aanzienlijke verligting voor de natie voortvloeit. Wij vertrouwen, dat het U. Ed. Mog. even welgevallig zijn zal, in de gelegenheid gesteld te worden, om, met gemeen overleg van den Koning, deze voordeelg bepalingen vast te stellen, als Wij Ons bejverd hebben, dezelve aan Uwe vergadering voor te slaan. Wij zijn eindelijk gekomen tot het tijdstip, waarop onze financiële instellingen de gelegenheid aanbieden, om te overleggen, wat de natie kan en moet dragen, en welke opofferingen aan haar kunnen worden gespaard.

De Algoede Voorzichtigheid behoude Ons dezen staat van zaken, zij verwijderde gunstig alles, wat nieuwe rampen zoude kunnen veroorzaken, en het Nederland-sche Volk moge, onder Hare bijzondere hoede, deelachtig worden de grootst mogelijke nationale welvaart en eer, waarvoor de gesteldheid van zijn grondgebied, en zijnen stand onder de volken van Europa, hetzelfde vatbaar maken.

En hier mede bevelen Wij U, Ed. Mog. Heeren, in Godes heilige bescherming.

's Hage, den 28 Mei 1822.

(Getekend)

W I L L E M

Het ontwerp van wet, bij deze boodschap overgegeven, is aldus luidende:

Wij WILLEM, bij de gratie GODS, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groothertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen;

Dat, bij den verhoogden stand van de werkelijke rentegevende schuld en van de uitgestelde schuld met de daar toe behoorende kans-biljetten, het vermogen van de Amortisatie-kas op den duur niet voldoende is, om den jaarlijkschen overgang van de uitgestelde tot de werkelijke schuld, nochtan ook de vernietiging van uitgestelde schuld en kans-biljetten, overeenkomstig de bepalingen van de wet van den 9den Februarij 1818, te verzekeren;

Dat de jaarlijksche som voor inkomsten van dezelve kas, op de begroting van 's Rijks uitgaven gebragt, niet kan verhoogd worden, zonder aan de ingezetenen in het algemeen nieuwe lasten op te leggen, welke, bij eene nog meer toenemende waarde van de schuld, steeds zwaarder zouden moeten worden;

[1] Zie Staats-Courant, van den 8sten Januarij 1821, no. 7.

[2] Zie Staats-Courant, van den 26sten Julij 1821, no. 174.

Dat intusschen de gedane toezeggingen vervuld en de verkregen regten heilighijk geëerbiedigd behooren te worden.

Dat mitsdien zoodanige middelen van voorziening de verkiesselijkste zijn, waarvan de belanghebbende zich vrijwilliglijk zullen hebben onderworpen, waar toe bijzonderlijk in aanmerking komt eene geheel ongedwongen verwisseling, door welke de uitgestelde schuld in eene werkelijke rentegevende overgaat.

Dat de tegenwoordige waarde van de schuldbekentenissen van het Syndicaat, 1ste en 2de series, aan de houders geen voordeel in derzelver uitloting en aflossing aanbiedt, en dat er derhalve eene gepaste gelegenheid bestaat, om dezelve schuldbekentenissen ten behoeve van den lande tegen ander rentegevend papier in te trekken;

Dat deze maatregel vooral kan strekken tot ontlasting der schatplichtigen, door eene vermindering daar te stellen in het bedrag der opcenten, welke anderszins, op den tegenwoordigen voet, tot den jare 1829 moeten geheven worden;

Dat wijders eene vereeniging van de Amortisatie-kas met het thans bestaande Syndicaat der Nederlanden, tot bevordering van het algemeen vertrouwen, zoo wel als van eene regelmatige behandeling der zaken, hoogst nuttig zijn kan;

Dat eindelijk de deelname aan de nationale schuld gemakkelijker en algemeener zal gemaakt worden door het vestigen van een bijboek dier schuld in Brussel.

Gelet op de bepalingen der wetten van 14 Mei 1814 (*Staatsblad no. 58*) [1], van 11 November 1815 (*Staatsblad no. 52*) [2], van 12 Januarij 1816 (*Staatsblad no. 5*) [3], van 9 Februarij 1818 (*Staatsblad no. 7*) [4], van 31 December 1819 (*Staatsblad no. 62*) [5], en van 24 December 1820 (*Staatsblad no. 30*) [6].

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij dezen:

Art. 1. Aan de houders van inschrijvingen op het Grootboek der nationale uitgestelde schuld, en van certificaten van aandeel in dezelve schuld, door bijzondere administratie-kantoren uitgegeven, mitsgaders van de kans-biljetten tot de uitgestelde schuld behoorende, gelijk mede aan de houders van schuldbekentenissen van het Syndicaat der Nederlanden, 1ste en 2de series, wordt bij deze toegestaan, om de genoemde effecten te verwisselen tegen nieuw te maken schuldbekentenissen, rentende vier en een half ten honderd in het jaar.

2. Iedere inschrijving of certificaat van uitgestelde schuld, groot duizend guldens, zal, met een daar bij gevoegd kans-biljet, ter gelijke som, worden aangenomen, voor een kapitaal van vijftig guldens, die van mindere sommen, naar dezelfde evenredigheid.

3. Om te gemak te komen aan hen, welke niet in evenredigheid bezitters zijn van uitgestelde schuld en kans-biljetten, zoo wordt dezuiken toegestaan, om uitgestelde schuld zonder kans-biljetten, of kans-biljetten zonder uitgestelde schuld, ter verwisseling aan te bieden, in welk geval aan een nominaal kapitaal van duizend guldens uitgestelde schuld wordt toegekend eene waarde van tien guldens vijf en twintig cents, en aan elk kans-biljet eene waarde van negen en dertig guldens vijf en zeventig cents.

4. Elke honderd guldens schuldbekentenissen van het Syndicaat der Nederlanden, zullen in deze verwisseling worden aangenomen voor eene som van honderd en twaalf guldens.

5. De renten van de nieuwe uit te geven schuldbekentenissen zullen ingaan met den 1sten Januarij 1823, zullende de renten op de tegenwoordige schuldbekentenissen van het Syndicaat der Nederlanden tot den 31sten December worden bijbetaald.

6. De eerste betaling van de renten der nieuwe schuldbekentenissen zal gedaan worden op den 1sten April 1823, en zullen deze renten voortaan halfjaarlijk op 1°. April en 1°. October voldaan worden op coupons, betaalbaar bij het na te noemen Amortisatie-Syndicaat, zoo mede, voor rekening van hetzelfde, bij alle de ontvangers-generaal in de onderscheidene provincien van het Rijk.

7. De nieuwe schuldbekentenissen zullen worden uitgegeven ten beloope van f 100, f 500 of f 1000, ter keuze van den belanghebbende.

8. De schuldbekentenissen zullen bij de algemeene rekenkamer worden geregistreerd en gecontrasigneerd, ten blijke van echtheid en tot waarborg, dat het hier na te bepalen maximum niet worde overschreden.

9. Zij, die aan deze verwisseling wenschen deel te nemen, moeten zich deswege verklaren binnen den tijd van vier maanden, te rekenen van den eersten dag der maand, volgende op die, waarin de tegenwoordige wet zal worden afgekondigd, zullende, na verloop van dezen termijn, geene verwisseling dan op Onzen bijzonderen en uitdrukkelijken last gedaan mogen worden.

10. Alle voogden, curatoren en administrateurs van minderjarige of andere hulpbehoevende personen, de regenten en bestuurders van godshuizen en andere gestichten van liefdadigheid, de nog bestaande weesmeesteren of commissarissen, met de voortdurende verëvening of met de afdoening van de zaken der weeskamers belast, als mede de gemeente en andere openbare besturen, worden bij deze gemagtigd, om aan de aangeboden verwisseling deel te nemen.

11. Ten gevolge het vastgestelde bij art. 21 van de wet van den 9den Februarij 1818, zal jaarlijks worden voortgegaan met de uitloting van vijf millioenen uitgestelde schuld en met de vernietiging van andere gelijke vijf millioenen, zoo dat de uitgestelde schuld jaarlijks met tien millioenen zal verminderen; en zulks tot zoo lang het beloop van die schuld zal zijn overgebracht in handen van het openbaar bestuur, zullende tot de voorschreven jaarlijksche vernietiging in de eerste plaats gebruikt worden de kans-biljetten en uitgestelde schuld, welke, door de bepaalde inwisseling tegen nieuwe schuldbekentenissen, het eigendom van den lande zullen geworden zijn.

12. De alzo door het land ingewisselde kans-biljetten zullen blijven deelnemen aan de jaarlijksche uitloting, met dien verstande nogtans, dat de uitgestelde schuld, tot de uitgeloten kans-biljetten behoorende, niet zal overgaan in de werkelijke schuld, maar vernietigd worden.

13. Van alle de ingewisselde kans-biljetten, inschrijvingen en certificaten van uitgestelde schuld en schuldbekentenissen van het Syndicaat der Nederlanden zal ter algemeene rekenkamer aanteekening gehouden worden, uit welke blijken kan, dat dezelve tot geen ander einde, dan in de 11de en 12de artikelen bepaald is, dienen kunnen: De ingewisselde inschrijvingen in certificaten van uitgestelde schuld zullen daarenboven op het grootboek der nationale schuld worden overgeschreven ten name van het Amortisatie-Syndicaat, met gelijke aanteekeningen, als hier boven is voorgeschreven.

14. De maandelijksche lotingen van de schuldbekentenissen van het Syndicaat der Nederlanden zullen, overeenkomstig de wetten, voortduren tot zoo lang het beloop van dezelve, of afgelost, of bij verwisseling in handen van het openbaar bestuur zal zijn overgebracht.

De schuldbekentenissen, welke, door inwisseling tegen nieuwe schuldbekentenissen, het eigendom van den lande zullen geworden zijn, zullen blijven deel nemen aan de uitloting, met dien verstande nogtans, dat de uitgeloten dadelijk zullen worden vernietigd, en ter algemeene rekenkamer overgebracht.

15. Wanneer, vóór het einde van het thans loopende jaar, de schuldbekentenissen van het Syndicaat der Nederlanden zullen geworden zijn een Rijks eigendom, het zij alle of wel tot zulken getale, dat derzelver tijdelijke aflossingen geene meerdere zekerheid voor de bijzondere eigenaren van dezelve vordert, zal, met den 1sten Januarij 1823, of anders zoodra de gemelde verwisseling plaats gevonden heeft, de belasting van de vijftien op-centen, die ten behoeve van het Syndicaat nu geheven worden, geheel worden afgeschaft, voor zoo veel aangaat de belasting op het personeel, en zullen dezelve op-centen, met betrekking tot alle andere belastingen en regten, bij de wetten van den 11den November 1815 en 9 Februarij 1818 opgenoemd, tot *derdien* worden verminderd.

16. Bij gelegenheid van het vaststellen van de tweede tien-jarige begrooting, in den jare 1829, zal bij de wet nader worden bepaald, of en welke verdere wijziging de bepaling omtrent de Sijndicaats-op-centen zal behooren te ondergaan.

17. De uitvoering van het vastgestelde bij deze wet wordt opgedragen aan een daartoe in te stellen bestuur, onder den naam van *Amortisatie-Syndicaat*, hetwelk gevestigd zal worden te Amsterdam.

18. Het Bestuur van de tegenwoordige Amortisatie-kas en van het Sijndicaat der Nederlanden zal geheel aan het nieuwe Amortisatie-Syndicaat overgaan, hetwelk zal worden zamengesteld en beheerd op den voet van het tegenwoordige Sijndicaat der Nederlanden.

19. De fondsen, aan beide genoemde instellingen thans toebehoorende, zullen onder de beheering komen van het Amortisatie-Syndicaat, aan hetwelk ook dezelfde baten en inkomsten verzekerd worden, behoudens de verminderde heffing der op-centen, in art. 15 bepaald.

Daar tegen zullen alle de verplichtingen van deze instellingen op het Amortisatie-Syndicaat overgaan.

20. Ten einde het Amortisatie-Syndicaat in staat te stellen tot het uitvoeren van de bepalingen dezer wet, wordt hetzelfde gemagtigd tot de uitgifte van *honderd zestig millioenen* guldens schuldbekentenissen, rentende vier en een half ten honderd in het jaar, als bevattende dezelve som het geraamd bedrag der in te wisselen uitgestelde schuld, kans-biljetten en schuldbekentenissen van het Sijndicaat der Nederlanden.

21. Van het voorz. kapitaal van *honderd zestig millioenen* guldens, zal nogtans niet meerder mogen worden uitgegeven dan noodig is, om te voldoen aan de ten dezen bepaalde verwisseling en aankoop van werkelijke schuld, tot overgang der uitgeloten en niet ingewisselde kansbiljetten en uitgestelde schuld, voor zoo verre de fondsen van het Amortisatie-Syndicaat tot het laatste niet mogten toereikend zijn. Er zal opening van het tot voorz. einde benodigde aan de Algemeene Rekenkamer, bij het aanbod der nieuwe schuldbekentenissen, worden gegeven.

22. Alle de bepalingen van vroegere wetten, aangaande 's lands Amortisatie-kas en het Sijndicaat der Nederlanden, blijven voortduren, voor zoo verre daar bij ten dezen geene verandering gemaakt is.

23. De zorg voor de halfjarige rentebetaling der nationale werkelijke rentegevende schuld wordt, aanvankelijk met den 1sten Julij 1823, opgedragen aan het Amortisatie-Syndicaat.

Te dien einde zal de som van f 15,650,000 — 00, in de tienjarige begrooting, voor de interesten van de werkelijke rentegevende schuld begrepen, jaarlijks door 's Rijks schatkist aan het Amortisatie-Syndicaat worden uitgekeerd, en zulks telken half jare vóór den verslijndag der renten.

24. Ten einde aan de deelhebbers van de nationale schuld, die in ver afgelegen provincien woonachtig zijn, eene gemakkelijker gelegenheid tot het ontvangen hunner renten te verschaffen, en alzo de deelneming aan de nationale werkelijke rentegevende schuld, in dat gedeelte des Rijks aannemelijker te maken, zal er een bij-boek dier schuld worden aangelegd en te Brussel gevestigd, dat met het te Amsterdam gehouden wordende Grootboek een geheel zal uitmaken.

Het dubbel van dat bijboek zal, te Amsterdam, ter behoorlijke controle, door de administratie van het Grootboek worden gehouden, en zal het bijboek te Brussel altoos gesloten worden veertien dagen vóór het begin der rentebetaling te Amsterdam.

25. Bij het Grootboek te Amsterdam zal de rentebetaling altijd beginnen met den 1sten Januarij en den 1sten Julij van elk jaar, en zullen zoodanige schikkingen getroffen worden, dat deze rentebetaling in de eerste helft van elk dier beide maanden kan afloopen.

26. De schuldeischers, die op het bijboek ingeschreven zijn, zullen, even als die, welke op het Grootboek te Amsterdam zijn ingeschreven, hunne vervalten renten bij het Grootboek te Amsterdam kunnen ontvangen, doch, indien zij zulks niet mochten verkiezen, zullen hunne renten te Brussel worden voldaan.

Tot dat einde zal, met den 16den van de maand, waarin de renten te Amsterdam betaald worden, te Brussel een begin met de rentebetaling worden gemaakt en dezelve in veertien dagen moeten afloopen.

27. Behalve de gewone overweging der schuld, die, ingevolge artikel 199 der Grondwet, jaarlijks moet plaats hebben, zal de schuld, te beginnen met het jaar 1829, om de tien jaren meer bijzonder in overweging worden genomen, bij gelegenheid der vaststelling van de eerste afdeeling der begrooting van de Staats-behoeften over een tienjarig tijdvak.

28. Bij de jaarlijksche overweging der schuld zal, te beginnen met den jare 1824, aan de Staten-Generaal opgave worden gedaan van de *hoeveelheid der ingewisselde uitgestelde schuld*, kans-biljetten en schuldbekentenissen van het Sijndicaat der Nederlanden, en tevens opening worden gegeven van den inkoop van schuld, die uit de daar toe voorhanden gelden heeft plaats gehad, tot aan de afsluiting der rekening van het Amortisatie-Syndicaat, en zal tevens aan de Staten-Generaal eene raming worden overgelegd der gelden, die het Amortisatie-Syndicaat, naar aanleiding van artikel 32 dezer wet, zal vermeen in het volgend jaar tot verderen aankoop van schuld te kunnen besteden.

29. Door eene wet zal vervolgens bepaald worden, welke hoeveelheid der voorhanden gelden tot aankoop van schuld zal worden bestemd; die inkoop zal successievelijk en, zoo veel mogelijk, in gelijke hoeveelheden geschieden, zoodanig, dat in ieder kwartaal een vierde gedeelte der tot inkoop bestemde som besteed worde.

30. Bij de bijzondere tienjarige overweging der schuld, zal door eene wet worden bepaald, of en in hoe verre in de inkomsten, die aan het Amortisatie-Syndicaat aangewezen zijn, enige verandering zal plaats hebben; de als dan aan het Amortisatie-Syndicaat aan te wijzen inkomsten zullen wederom voor een tienjarig tijdvak worden vastgesteld en een deel der tienjarige begrooting uitmaken.

31. Gelijktijdig zal door eene wet bepaald worden, of, en, zoo ja, hoe veel van de ingekochte schuld zal worden vernietigd, terwijl het Amortisatie-Syndicaat, ten opzichte van dat gedeelte, hetwelk niet zal worden vernietigd, gelijke regten zal behouden als alle overige schuldeischers van het Rijk.

De renten, welke het Amortisatie-Syndicaat daar van genieten zal, zullen tot nieuwen inkoop van schuld worden gebezigd.

32. Jaarlijks zal er eene zamenroeping plaats hebben van alle de leden van het Amortisatie-Syndicaat, even als, voor het Sijndicaat der Nederlanden, ingevolge de wet van den 11den November 1815 is geschied.

In deze vergadering zal de rekening voorgelegd en voorloopig gesloten, alsmede de som bepaald worden, die in het volgend jaar tot inkoop van schuld zoude kunnen worden gebruikt.

33. Van den afloop dezer algemeene vergadering zal, door het Amortisatie-Syndicaat, aan den Koning berigt worden gegeven, met overlegging der voorloopig afgesloten rekening.

34. De rekening van het Amortisatie-Syndicaat zal, door den Koning, met oplegging van geheimhouding, worden gesteld in handen van eene commissie van zeven personen, zamengesteld, zoo als ten aanzien van de rekening der *amortisatie-kas*, bij de wet van 12den Januarij 1816, is bepaald, uit de eventuele voorzitters der beide kamers van de Staten-Generaal, twee leden van den Raad van State en drie leden van de Algemeene Rekenkamer, alle vijf telkens door den Koning te benoemen; zullende die rekening vervolgens, door de drie laatstgenoemden, naar aanleiding van art. 19 der, bij de wet van 21sten Junij 1820 gearresteerde instructie voor de algemeene rekenkamer, worden opgenomen en gesloten.

35. Te beginnen met het jaar 1829, en vervolgens alle tien jaren, zal aan de Staten-Generaal opening gegeven worden van den staat van het Amortisatie-Syndicaat, die vervolgens algemeen bekend gemaakt en voor een' ieder verkrijgbaar zal gesteld worden.

Lasten en bevelen, enz.

De boodschap, in de beide talen, voorgelezen zijnde, kondigde de Voorzitter der vergadering aan, dat, vermits deze boodschap, zoo wel als het ontwerp van wet, nog dienzelfden avond aan de leden, gedrukt, zouden worden rondgedeeld, dezelve aan de afdeelingen der loopende maand zouden worden verzonden, om daarin te worden overwogen, en werden de President dier sectien door den Voorzitter uitgenoodigd, zich, te beginnen met Maandag eerstkomende, daar mede bezig te houden.

[1] Zie *Staats-Courant*, van den 16den Mei 1814, no. 114.

[2] Zie *Staats-Courant*, van den 17den November 1815, no. 273.

[3] Zie *Staats-Courant*, van den 22sten Januarij 1816, no. 19.

[4] Zie *Staats-Courant*, van den 16den Februarij 1818, no. 40.

[5] Zie *Staats-Courant*, van den 5den Januarij 1820, no. 4.

[6] Zie *Staats-Courant*, van den 8sten Januarij 1821, no. 7.